

Den landsförvisade hovstallmästaren

Hovstallmästare Adolf Fredrik Munck hade inte många ägodelar när han närmade sig livets slut. Men han hade två pistoler. Rostiga, möjligen inte användbara, men han kände sig trygg med att ha dem. *Två pistoler* är också titel på **Klas Östergrens** nya bok.

Han förvarade dem i pottskåpet i det hus i Toscana där han levde i karantän, av rädsla för en annalkande koleraepidemi, tillsammans med kalfaktorn Ytterberg.

Munck var hovstallmästare hos Gustaf III. Han kom från Savolax i Finland. Som 16-åring antogs han som page vid hovet. Där skötte han sig till belåtenhet och kom småningom att anpassa sig till de komplicerade regler som gällde i de kungliga gemaken och utvecklade en god förmåga att hantera känsliga och brydsamma situationer. Både kungen och drottningen fick stort förtroende för honom. Detta medförde bland annat att han blev anlita som vägledare i den kungliga sängkammaren, när Gustaf sent omsider insåg att han behövde en arvinge för att säkra tronen.

Gustav III är omskriven som en regent med många järn i elden och med sinne för skådespel och glamour. Men hans liv var inte bekymmerslöst. Relationen till drottning Sofia var spänd, likaså umgänget mellan kungaparet och Gustafs mor, Lovisa Ulrika. Gustafs relation till bröderna präglades av misstänksamhet och konkurrens. Att driva ett kungahus var dyrt. Det behövdes pengar för både krigföring och för att underhålla kungahusets slott och herresäten. Ett eget sedeltryckeri och försök att tillverka egna mynt sågs som en möjlig lösning. Detta föll inte väl ut, när det upptäcktes behövdes en syndabock, Det blev Munck. Han landsförvisades och levde sina sista år i Toscana, tillsammans med Ytterberg.

Här tar boken sin början. Munck berättar om livet vid hovet och Ytterberg lyssnar. I Muncks berättelser ingår inte bara beskrivning av faktiska händelser, de omfattar också sådana samtal mellan kungen och drottningen som Munck bevisligen inte hört. Och beskrivningar av Gustafs tafatthet, hans osäkerheter och rädslor. Ytterberg frågar, med rätta, hur Munck kan känna till allt detta och hur han kan återge det med så stark närvaro och inlevelse. Är det inte sig själv han berättar om? Efter en natts funderande medger Munck att så är fallet. För att beskriva en människas känslor och upplevelser har man inget annat att utgå ifrån än sig själv. Detta gäller förstås också Klas Östergrens berättelse om hovstallmästare Munck. Han utgår från sig själv.

Det är en lätt flytande och spännande berättelse, återgiven med humor och elegans. Den är läsvärd både som dåtidshistoria och som en berättelse om Adolf Fredrik Muncks liv. Och om Gustav III, inte i första hand som regent utan som medlem i en familj.

Och pistolerna? Dem ärvde Ytterberg.

Gun-Lis Angsell

Två pistoler

Klas Östergren

Bokförlaget Polaris

TVÅ PISTOLER

DET ÄR EN ORDER.
KÄRE VÄN. EN ORDER.

KLAS

POLARIS

OSTERGRÉN